

Klotter

Lektionsplanering

1. Ordgenomgång före filmen “Klotter kostar”

gripen - en person som misstänks för brott som kan ge fängelse får gripas, föras bort av polisen

delbetalning - att betala en skuld eller en vara i flera delar i stället för allt på en gång

anhållen - att bli inlåst hos polisen i väntan på att häktas eller släppas fri

skattepengar - gemensamma pengar i samhället som har betalats in av dem som arbetar

2. Se filmen “Klotter kostar”

3. Basfrågor (besvaras i filmen):

Hur kan klotter påverka framtiden för den som gör det?
(Ekonomiskt, socialt, framtidsutsikter).

Vad får det för följder för ett bostadsområde som har problem med klotter?
(Det kan bli ännu mer klotter och skadegörelse. Området kan få ett dåligt rykte bland hyresgäster. Ett nedklottrat område kan kännas osäkrare för hyresgästerna).

Hur och varför påverkas miljön av klotter?
(För att få bort sprayfärg från väggar krävs det rätt starka kemikalier. Dessa rinner sedan ned i grundvattnet. Det påverkar sedan naturen).

Vad menas med nolltolerans mot klotter?
(Många anser att klotter föder mer klotter. Det innebär att många företag, fastighetsägare och kommuner ser till att sanera bort allt klotter inom 24 timmar.

4. Diskussionsfrågor:

Varför tror du att ungdomar börjar klottra?

Skulle det räcka att förbjuda sprayfärg? Vad skulle hända då?

Tror du att lagliga klotterväggar skulle kunna minska klottret?

Hur tror du att man skulle kunna stoppa klottret? Är det omöjligt? Eller kan man informera bort det? Finns det andra sätt att få bort det? Diskutera.

5. Vad kostar klottret i din kommun?

Vad skulle de pengarna räcka till för roliga saker i skolan som ni skulle vilja göra? Gör en affisch med bilder och text för att redovisa det ni kommit fram till för de andra i klassen.

6. Hur skulle det se ut om ingen gjorde något åt klottret och skadegörelsen?

Rita, måla, eller gör ett kollage där du använder bilder från internet för att visa din bild av hur du tror att det skulle se ut om all skadegörelse och allt klottrande fick fortgå.

Diskutera bilderna efteråt - vad ger de för budskap, kan de tolkas på olika sätt?

7. Reportage om vad folk på orten tycker om klotter

Gå ut på stan och fråga alla ni möter om vad de tycker om skadegörelse. Skriv sedan en artikel om folks attityder. Sök information om hur en tidningssida ser ut och arbeta med rubriker, ingresser, texter och bilder / illustrationer. Kanske kan någon av de intervjuade tänka sig att vara med på bild?

Fallstudie

Klotter på bilar och väggar, misshandel 2012

Trädgårdsgatan i Uppsala 30 juli 2012. Två män ser "Lisa" spraya bilar med rosa sprayfärg. Tidigare har hon också klottrat ner två fasader, ett fönster, en biljettautomat, en informations-tavla och ett staket. Männen springer efter henne och när de närmar sig svingar Lisa en påse där det finns sprayburkar mot den ena mannen. Hon döms för skadegörelse och misshandel.

Vilka konsekvenser får brottet för Lisa?

Socialt?

Lisa hade dömts för skadegörelse tidigare och därför dömdes hon nu till skyddstillsyn. Det betyder att hon ställdes under övervakning av frivården i ett års tid. Tingsrätten utser en övervakare, som ska hjälpa och stödja den dömde. Om Lisa missköter sig kan hon få nya föreskrifter eller en varning.

Om Lisa skulle missköta sig allvarligt kan skyddstillsynen ersättas av en annan påföljd, till exempel fängelse. Begår hon nya brott under prövotiden kan tingsrätten i det nya målet förlänga övervakningstiden eller ersätta skyddstillsynen med en annan påföljd.

Ekonomiskt?

Lisa dömdes att betala 3 000 kronor i skadestånd. Skadeståndskravet finns kvar tills det är betalt och Lisa får betala dröjsmålsränta om hon inte kan betala hela summan på en gång.

Juridiskt?

Lisa finns nu med i brottsregistret. Hur kommer det att påverka henne i framtiden under de fem år tills pricken är borta? (Hon får inte lån till bil eller bostad, hon kan inte söka jobb som väktare eller någon utbildning till väktare eller polis.)

Vilka konsekvenser får brottet för bilägare, fastighetsägare och kommunen?

Fältuppgift

Hur drabbas den utsatte av skadegörelse?
Försäkringar, ekonomi, otrygghet, rädsla?
Besök en butik, kiosk, kommun och ett bostadsföretag och någon som ansvarar för skolbyggnader.
Ta fram ett faktablad för brottsoffret och ett för den som begått brottet.

Fakta

Klottrets historia

Klotter är ingen ny företeelse. Idag uppskattar vi klotter som gjorts i gamla tider - runskrifter och hällristningar, medeltida klotter på kyrkväggar som berättar för oss hur livet var förr. Dagens klotter är inte alltid lika uppskattat.

Vad tycker du om klotter? Kan klotter vara konst?

Fundera över skillnaden mellan gårdagens och dagens klotter.

Vem är det som klottrar?

Skadegörelsebrott och särskilt klotter är vanligt ungdomsbrott. Nästan 60 procent av dem som misstänktes för klotter år 2011 var ungdomar mellan 15 och 20 år.

Klotter är ett brott

Många ungdomar vet inte att klotter är ett brott. Undersökningar visar att det finns klottrare i alla områden och från alla sociala miljöer. De flesta är unga pojkar, i åldrarna 12-20 år, som söker spänning och gemenskap i ett gäng.

Varför tror du att man klottrar?

Serie

Nästa kapitel är en serie om vad som händer från brottet till rättegången.

